

Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve škole

„Školní program (strategie) pedagogicko-psychologického poradenství“

1. Základní charakteristika poradenských služeb ve škole

1.1 Vymezení poradenských služeb ve škole

Poradenské služby ve škole jsou zajišťovány výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Za jejich poskytování odpovídá ředitel školy, který zodpovídá za vytvoření preventivního programu školy, dále se podílí na zajištění výchovného poradenství. Je žádoucí, aby tyto poradenské a preventivní programy odrážely specifika naší školy i regionu a aby služby poskytované školou byly lépe koordinovány se službami školských poradenských zařízení v regionu. Realizace tzv. „školního programu pedagogicko-psychologického poradenství“ (strategie) se uskutečňuje vytvořením vnitřního systému komunikace ve škole, na kterém se podílí ředitel školy ve spolupráci s ostatními učiteli. Pedagogové poskytují metodickou a konzultační podporu žákům a jejich rodičům a ve spolupráci s výchovným poradcem vytvářejí konzultační tým.

Rozdělení rolí, vytvoření časového prostoru na poskytované služby, týmová práce a spolupráce se specializovanými poradenskými pracovišti ve školství, tj. pedagogicko-psychologickými poradnami (PPP), speciálně pedagogickými centry (SPC), ale také se středisky výchovné péče (SVP) a dále mimo školství zejména s informačně-poradenskými středisky úřadů práce, vede k vytváření prostoru pro operativní poskytování kvalitnějších školních poradenských služeb.

Výchovný poradce a školní metodik prevence

Ing. Jana Daňková se věnuje primárně problematice kariérového poradenství a procesu integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně integrace nadaných) na školách, pracuje především v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů. Součástí školního programu pedagogicko-psychologického poradenství je také účast na vytváření podmínek pro vzdělávání žáků s mimořádným nadáním a žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, včetně péče o žáky z různých etnik a minorit žijících na území ČR.

1.2 Pracovníci poskytující poradenské služby

Podle obsahu činnosti pedagogických pracovníků školy, kteří poskytují poradenské služby a s nimi spjatou informační a metodickou podporu učitelům, žákům a jejich rodičům škola má:

a) poradenské pracovníky školy

- **výchovný-kariérový poradce – Ing. Jana Daňková**
- **školní metodik prevence – Ing. Jana Daňková**

b) pracovníky, kteří se podílejí na poradenských službách a vytvářejí konzultační tým pro poskytování služeb ve škole (viz §7 vyhlášky č. 72/2005 Sb.)

-

- **třídní učitelé**
- **učitel-metodik pro přípravu školního vzdělávacího programu – Mgr. Vladimíra Trávníčková**
- **učitel(é) výchov**

1.3 Model poradenských služeb ve škole

Činnosti zajišťují:

- výchovný poradce
- školní metodik prevence
- třídní učitelé
- učitelé výchov (občanské výchovy, výchovy ke zdraví, výchovy k volbě povolání na ZŠ)
- učitel-metodik pro přípravu školních vzdělávacích programů

1.4 Školní program (strategie) pedagogicko-psychologického poradenství

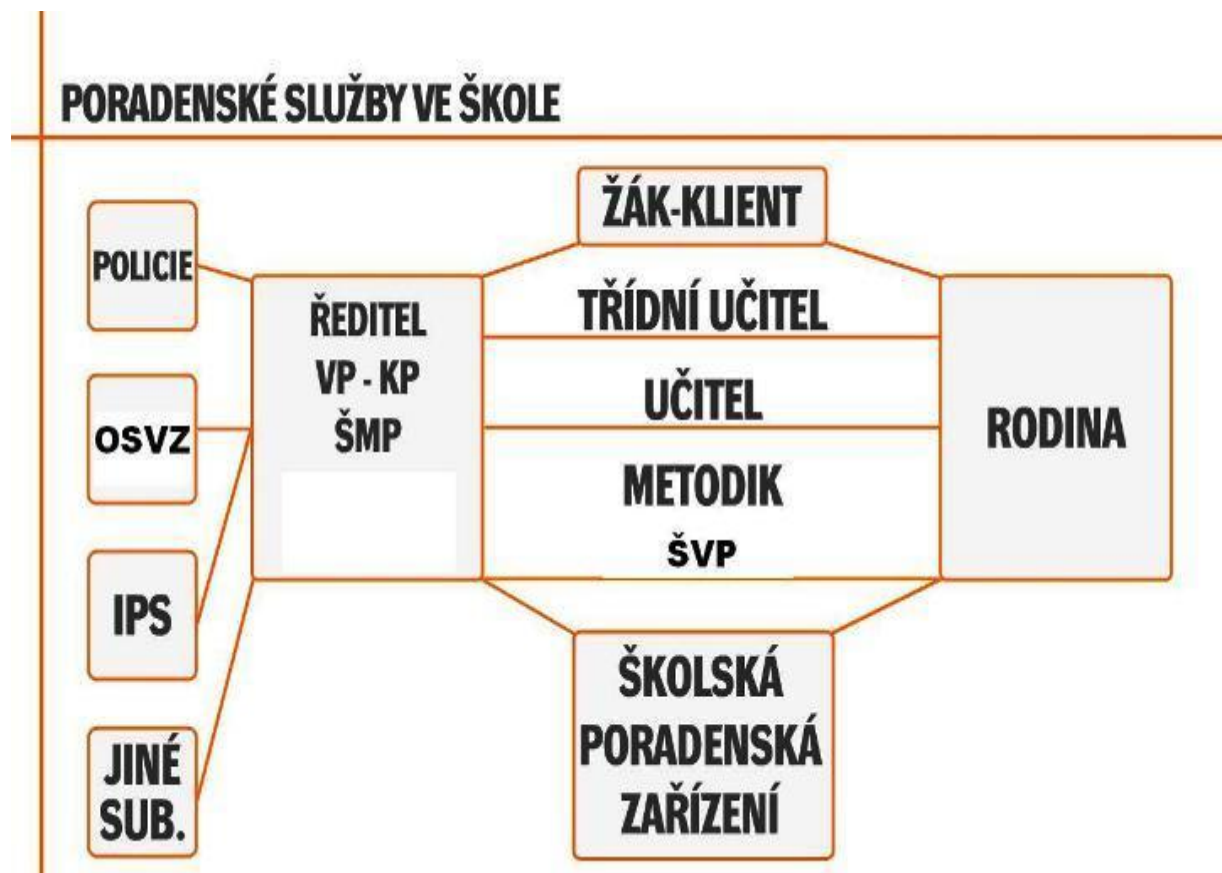
Školní program (strategii) pedagogicko-psychologického poradenství zpracovává a každoročně aktualizuje výchovný poradce, konzultuje jej s pracovníky vytvářejícími konzultační tým pro poskytování poradenských služeb ve škole a poté předkládá ke schválení řediteli školy.

Školní program (strategie) pedagogicko-psychologického poradenství naplňuje především následující cíle:

- pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a sociálně nežádoucích jevů,
- sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření a realizaci,
- zavést do školství novou koncepci kariérového poradenství,
- připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- vybudovat příznivé sociální klima pro integraci kulturních odlišností a přijímání sociálních odlišností na škole,
- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování,
- prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,

- poskytovat metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání do školních vzdělávacích programů,
- prohloubit a zlepšit spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči,
- integrovat poradenské služby poskytované školou se službami specializovaných poradenských zařízení, zejm. PPP, SPC, SVP a IPS úřadů práce.

1.5 Schéma poskytování poradenských služeb ve škole

2. Standardní činnosti poradenských pracovníků školy

Standardní činnosti poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba v případech, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření žáka.

2.1 Výchovní-kariérový poradce

Výchovní-kariérový poradce vykonává činnosti poradenské, činnosti informační a činnosti metodické. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.

Poradenské činnosti:

1. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků, tj. zejména:

a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací dráhy žáka,

b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administraci, zpracování a interpretaci zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,

c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem),

d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem),

e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum a středisko výchovné péče) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,

f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích úřadů práce a poskytování informací žákům a rodičům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek.

2) vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky.

3) zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

4) příprava podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření (včetně zvláštního režimu přijímacích zkoušek a maturit) u těchto žáků.

5) poskytování služeb kariérového poradenství žákům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním potřebám.

Metodické a informační činnosti

1) Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence.

2) Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.

3) Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

4) Poskytování informací o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

5) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských

zařízení a jejich zajišťování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

6) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

2.2 Školní metodik prevence

Školní metodik prevence vykonává činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.

Metodické a koordinační činnosti

Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.

Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalizmu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.

Metodické vedení činnosti učitelů školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).

1) Koordinace vzdělávání pedagogů školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

2) Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.

3) Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v pedagogicko-psychologické poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

4) Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.

5) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů a zajišťování těchto zpráv a informací v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

6) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- 1) Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogům školy.
- 2) Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- 3) Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, pedagogicko-psychologické poradny, zdravotnická zařízení, policie, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce, organizace i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti

- 1) Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně nežádoucího chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- 2 Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které

jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.

3) Příprava podmínek pro integraci žáků s poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

3. Standardní činnosti pedagogů, kteří se podílejí na poradenských službách školy

(náplň práce)

3.1 Třídní učitel

- Motivuje vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich spravedlivé dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy.
- Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy s rodiči žáků třídy.
- Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.
- Spolupracuje s výchovným – kariérovým poradcem při poskytování poradenských služeb týkajících se rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků třídy.

- Spolupracuje se školním metodikem prevence na depistáži varovných signálů, podílí se na realizaci minimálního preventivního programu, diagnostikuje vztahy ve třídě.
- Spolupracuje se pedagogicko-psychologickou poradnou při aktivitách zaměřených na prevenci školního neprospěchu žáků třídy (náprava, vedení apod.), při vytváření podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě a podle pokynů ředitele i v dalších oblastech vzdělávací a poradenské práce s žáky třídy.

3.2 Učitel(é) výchov

- Motivuje žáky k odpovědnosti za vlastní životní dráhu a k uvědomění si významu vzdělání pro život.
- Podporuje sebepoznávání a konstruktivní zvažování profesních možností žáků.
- Vede žáky k uvědomování si dynamiky současných ekonomických a technologických změn ve světě a s nimi souvisejícího významu profesní mobility, rekvalifikací, celoživotního učení.
- Pomáhá žákům orientovat se ve světě práce a vzdělávacích příležitostí a vytvářet si představu o nabídce profesních a vzdělávacích možností, učí je nahlížet na složitost jednotlivých profesí v porovnání s vlastními možnostmi a předpoklady.

- Seznamuje žáky s možnostmi podpory státu ve sféře zaměstnanosti a v poradenských a zprostředkovatelských službách.

3.3 Učitel-metodik pro přípravu školního vzdělávacího programu

Učitelé, kteří spolupracují na tvorbě ŠVP, se současně podílejí na úpravách učiva pro mimořádně nadané žáky v souladu s § 17 školského zákona a s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se **speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných**. Současně se předpokládá participace těchto odborníků na úpravách učiva i u žáků s dalšími speciálními vzdělávacími potřebami, zejména pak při přípravě individuálního vzdělávacího plánu v souladu s §16, §18 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

Zejména vyhláška specifikuje úlohu učitelů-metodiků a výchovných poradců v přípravě individuálního vzdělávacího plánu a následného vedení žáka ve škole. Tento učitel ve spolupráci se školským poradenským zařízením zejména:

- Provádí screening a evidenci nadaných dětí ve škole, vede přehled nominací.
- Koordinuje úpravy vzdělávání nadaných žáků ve škole.

- Metodicky vede učitele školy při vzdělávání nadaných žáků (metody obohacování a prohlubování učiva, metody vnitřní diference).
- Spolupracuje se SŠ, VOŠ a VŠ s cílem zajišťovat výuku předmětů, které jsou oblastí zájmu nadaných žáků, na úrovni vyššího stupně.
- Pravidelně sleduje nové trendy v oblasti vzdělávání nadaných a poskytuje informace o těchto trendech ostatním pedagogickým pracovníkům.
- Informuje pedagogické pracovníky školy o vzdělávacích akcích na téma vzdělávání nadaných žáků, případně tyto akce sám organizuje; získává a poskytuje informace o aktivitách různých sdružení zaměřujících se na práci s nadanými, o mimoškolních akcích pro nadané děti (letní tábory, nejrůznější kroužky...) apod.
- Zajišťuje prezentaci výsledků práce nadaných žáků školy.

4. Kvalifikační standardy poradenských pracovníků školy

Kvalifikační standardy poradenských pracovníků školy jsou specifikovány Zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

5. Podmínky pro poskytování poradenských služeb ve škole

5.1 Prostory a vybavení

Škola zajišťuje prostorové podmínky pro poskytování poradenských služeb tak, aby nedocházelo ke kolizi se Zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, protože výchovný poradce a školní metodik prevence pracuje nejen s daty charakteru – důvěrná, ale také s daty citlivými. Pro práci s těmito daty jsou stanovena pravidla výše jmenovaným zákonem. Dále je třeba, aby prostory vyhovovaly platným obecně závazným hygienickým a požárním normám.

5.2 Časová dostupnost služeb

Každý z poradenských pracovníků školy má stanoveny konzultační hodiny pro žáky, konzultační hodiny pro učitele a konzultační hodiny pro rodiče. Ve svých konzultačních hodinách je poradenský pracovník pro uvedenou cílovou skupinu dostupný v prostorách, které jsou vyhrazeny pro poskytování poradenských služeb.

5.3 Informovanost o službách (viz příloha)

Škola zpracovává soubor informací o poradenských službách, které poskytuje žákům a jejich rodičům. Přehled o poskytovaných službách ve škole je veřejně přístupný na nástěnce v budově školy, na webových stránkách školy apod. a zahrnuje zejména:

- umístění prostor pro poskytování poradenských služeb v budově školy,
- jména a funkce poradenských pracovníků školy a kontakt na tyto pracovníky,
- základní informace o službách, které poskytují jednotliví poradenští pracovníci školy,
  - konzultační hodiny poradenských pracovníků školy.

O poskytování poradenských služeb informuje škola ve svých výročních zprávách.

5.4 Práce s informacemi a s důvěrnými daty

Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích, která se poradenští pracovníci školy dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňována v souladu se Zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Způsob realizace pravidel pro ochranu informací a důvěrných dat v dokumentaci poradenských pracovníků školy vyplývajících z uvedeného zákona je konkretizován ve školním programu pedagogicko-psychologického poradenství.

Poradenské služby školy

Funkce	Jméno	Kontakt	Konzultační hodiny pro			Prostory pro poskytování poradenských služeb
			žáky	učitele	rodiče	
Výchovný-kariérový poradce	Ing. Jana Daňková	725 791 838	Po 13:00 - 14:00	Po dohodě	Po dohodě Po 13:00 - 14:00	Sborovna 2. stupeň
Školní metodik prevence	Ing. Jana Daňková	725 791 838	Po 13:00 - 14:00	Po dohodě	Po dohodě Po 13:00 - 14:00	Sborovna 2. stupeň
Učitel metodik pro přípravu ŠVT	Mgr. Vladimíra Trávníčková	388 327 125	Po dohodě	Srpen (před začátkem školního roku)	Po dohodě	Učebna 1. stupeň